

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5Csp/36/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220200799
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marek Rebej
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2021:8220200799.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom Mgr. Marekom Rebejom v spore žalobkyne: Q. Y., K.. XX.XX.XXXX, O. XXX XX J. XX, právne zastúpená: Mgr. Matúš Macko, advokát so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom Majerníková 3479/3A, 841 05 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 680,00 Eur s príslušenstvom a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 680,00 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 680,00 Eur od 27.05.2020 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 06.05.2020 domáhala voči žalovanému uloženia povinnosti vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 680,00 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 680,00 Eur, od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému, do zaplatenia a ďalej určenia, že zmluvná podmienka, uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX z 26.11.2014, v bode 2. v znení „Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 210,00 EUR (ďalej len „odplata“), čo predstavuje ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) vo výške 30 %, ktorá sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a ktorú spotrebiteľ berie na vedomie.“ je neprijateľná a z tohto dôvodu neplatná.

1.2. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 26.11.2014 uzatvorila so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“). Na základe tejto zmluvy bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 700,00 Eur. Žalobkyňa sa žalovanému zaviazala zaplatiť celkovú čiastku vo výške 1.380,00 Eur do 26.11.2015. V zmluve je uvedená odplata vo výške 210,00 Eur, čo predstavuje RPMN vo výške 30 %, úrok vo výške 67,14 % ročne, čo predstavuje sumu vo výške 470,00 Eur a priemerná RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver je 15,89 %. Žalovanému žalobkyňa na predmetný úver zaplatila 1.380,00 Eur.

1.3. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len ZoSÚ). Konkrétne podľa ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: - adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť (§ 9

ods. 2 písm. c/ ZoSÚ), - dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ), - ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ), - výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ). V súvislosti s povinnosťou dodávateľa uvádzať v zmluve o spotrebiteľskom úvere aj predpoklady, ktoré boli použité na výpočet RPMN, poukázala na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/7/2017, zo 06.04.2017, z ktorého citovala: „K údaju o RPMN (ročnej percentuálnej miere nákladov) odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údaji o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarcia jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Odvolací súd preto zastáva názor, že týmito predpokladmi je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokovej sadzby a prípadných poplatkov. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne konštatoval súd prvej inštancie, že už len z tohto jediného dôvodu je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov (porov. rozsudok KSP0 sp.zn. 3Co 124/2016 z 3.11.2016). Je pritom nesporné, že v predmetnej zmluve spomínané predpoklady pre výpočet RPMN uvedené nie sú. Súd len pripomína, že tá istá povinná náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedená aj v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 a to v článku 10 ods. 2 písm. g/.“

1.4. Podľa ZoSÚ sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak: - zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) (§ 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ), - v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa (§ 11 ods. 1 písm. d/ ZoSÚ). Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX z 26.11.2014 neobsahuje vyššie uvedené náležitosti a je v nej uvedená nesprávna výška RPMN, preto je predmetný úver bezúročný a bez poplatkov.

1.5. Aj keby úver nebol bezúročný a bez poplatkov z dôvodov uvedených vyššie, tak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená výška ročnej úrokovej sadzby 67,14 %. V tejto súvislosti poukázala na priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny, pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov, v novembri 2014, vo výške 10,73 % p.a.. Z uvedeného vyplýva, že úrok stanovený veriteľom v Zmluve je viac ako šesťnásobne vyšší. Výška úrokov musí byť v súlade s § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. V opačnom prípade je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavami v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009). Vzhľadom na uvedené považuje ročnú úrokovú sadzbu uvedenú v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX z 26.11.2014 vo výške 67,14 % za absolútne neplatnú.

1.6. V súvislosti s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, neprijateľnou zmluvnou podmienkou a úžernou výškou úroku, vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie vo výške 680,00 Eur, čo je rozdiel medzi jej platbami spolu vo výške 1.380,00 Eur a výškou úveru 700,00 Eur. O skutočnosti, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil, sa dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS dňa 27.01.2020, o čom ako dôkaz predkladá prehlásenie združenia z 28.01.2020.

2.1. Žalovaný vo vyjadrení doručenom súdu dňa 05.06.2020 k žalobe uviedol, že žalobkyňa so žalovaným uzatvorili dňa 26.11.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 700,00 Eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala žalovanému vrátiť spolu s odplatom pri poskytnutí peňažných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom vo výške 680,00 Eur. Z uvedeného s určitosťou vyplýva, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov vzhľadom k tomu, že spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti. Žalobkyňa nesie dôkazné bremeno a jej úlohou je preukázať, v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, nakoľko RPMN neabsentuje, a teda bol by to jediný dôvod prečo by bolo možné vyhlásiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere s uvedenými vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené na zmluve o úvere. Žalobkyňa bola dostatočne informovaná o výške RPMN. Údaj RPMN je uvedený jednak na prednej

strane zmluvy o úvere a zároveň na samostatnej listine, s ktorou bol žalobkyni oboznámený a ktorá jej bola spolu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere odovzdaná.

2.2. V zmluve o spotrebiteľskom úvere sa v bode 3. uvádza nasledovné: „Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 1380,- Eur ak nie je dohodnuté inak do 26.1.2015 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatárovi.“ Z vyššie uvedeného vyplýva, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 1380,- Eur s termínom splatnosti dňa 26.1.2015. Ako je v texte zmluvy o spotrebiteľskom úvere špecifikované, splátka vo výške 1380,- Eur pozostáva zo sumy istiny vo výške 700,- Eur, z odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške 210,- Eur a úroku vo výške 470,- Eur (67,14 % zo sumy istiny v prípade riadneho splácania záväzku), čím je zároveň zachovaná zákonom ustanovená povinnosť uvádzať obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere - výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmysle uvedeného je v zmluve o spotrebiteľskom úvere na prednej strane jasne určené rozlíšenie splátky istiny, úrokov a poplatkov (700,- Eur + 210,- Eur + 470,- Eur = jedna splátka vo výške 1380,- Eur).

2.3. Rovnako nie je správne konštatovanie absencie údaju o dobe trvania a termíne splatnosti poskytnutého úveru, nakoľko tieto údaje sú zreteľne uvedené v bode 3. zmluvy o úvere: „Vzhľadom na uvedené sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nastane dňa 26.11.2015.“ Z uvedeného s určitosťou vyplýva, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov vzhľadom k tomu, že spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti.

2.4. K čiastočnej neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalovaný tvrdil, že v prípade osoby žalobkyne má za to, že sa jedná o osobu, ktorá má rozumové schopnosti na úrovni primerane spôsobilaj osoby schopnej vnímať a posúdiť zmysel a účel konania ako i jazykové vyjadrenia právnych úkonov obsiahnutých v listinách, ktoré podpísala (obdobne o tom hovorí i čl. 11 ods. 2 CSP). Žalobkyňa navyše žiadnym spôsobom nebola k podpisu zmluvy o úvere donútená a podpisy činila bez akéhokoľvek psychického či fyzického nátlaku. Podľa Rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn.: 9Co/343/2013 „Nedostatok vážnosti prejavu vôle je daný tým, že sa zdanlivo prejavuje vôľa, ktorá v skutočnosti neexistuje a ak by aj existovala, tak v inej kvalite, než to ukazuje jej prejav. K takýmto prejavom vôle patria predovšetkým úkony urobené pri hre, zo žartu a podobne. Dôkazné bremeno, pokiaľ ide o nedostatok vážnosti prejavu vôle, zaťažuje toho, kto konal bez tohto predpokladu platnosti právneho úkonu.“ Žalobkyňa svoju vôľu uzavrieť zmluvu o úvere potvrdila svojim podpisom. Žalobkyňa si bola vedomá svojich záväzkov vyplývajúcich z predmetnej zmluvy o úvere. Vážnosť vôle nie je možné zamieňať s ľahkovážnosťou spotrebiteľa. Súdny dvor Európskej únie zadefinoval priemerného spotrebiteľa ako „v rozumnej miere pozorného a opatrného, bez nariadenia znaleckého posudku, či prieskumu verejnej mienky spotrebiteľov“ (z Rozsudku SDEÚ zo dňa 16.07.1998, sp. zn.: Gut Springenheide GmbH, Y. I. v. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt - Amt für Lebensmittelüberwachung). V zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie bola táto definícia prenesená aj do sekundárneho práva Európskej únie, konkrétne do Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005, kde v bode 18. preambuly je stanovené, že „v súlade so zásadou proporcionality a z dôvodu umožnenia účinného uplatňovania zamýšľanej ochrany vzala táto smernica za kritérium priemerného spotrebiteľa, ktorý je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, pri zohľadnení sociálnych, kultúrnych a jazykových faktorov“. V dôsledku uvedenej definície nemožno hovoriť o nedostatku vážnosti vôle na strane žalobkyne, ktorá bola pri uzavieraní zmluvy o úvere dobre informovaná, avšak ľahostajná. Uvedenému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu určením absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere. Nedostatok opatrnosti spotrebiteľa taktiež nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Žalovaný poukazuje aj na Rozsudok Súdneho dvora zo dňa 12.01.2006, sp. zn.: C-361/04, vo veci D. Y. - V. a ďalší v. OHIM, podľa ktorého „priemerný spotrebiteľ vykazuje najvyšší stupeň pozornosti vo chvíli, keď si pripravuje a realizuje svoj výber medzi rôznymi výrobkami dotknutej kategórie.“

2.5. S poukazom na § 451 Občianskeho zákonníka uviedol, že má za to, že k bezdôvodnému obohateniu nedošlo a akýkoľvek nárok na jeho vydanie podlieha zákonnej subjektívnej premlčacej lehote. Premlčanie subjektívnej lehoty je možné odôvodniť presne tak, ako to vo svojom rozhodnutí vedenom pod sp. zn. 17Co/372/2015 uviedol Krajský súd v Trenčíne, dňa 27.04.2016. Svoje rozhodnutie oprel o vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Žalovaný dovoľuje opätovne poukázať na to, že požadovaný nárok žalobkyne zo zmluvy o úvere sa stal premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu dňa 26.11.2017 (t.j. po uplynutí subjektívnej lehoty, ktorá začala plynúť dňa 26.11.2015, kedy žalobca poukázal na účet žalovaného splátku nad rámec

sumy istiny). Žalobkyňa svoju žalobu uplatnila na tunajšom súde až dňa 06.05.2020. Žalovaný má za to, že subjektívna premlčacia lehota začala plynúť najneskôr nasledujúcim dňom odo dňa 26.11.2015, vzhľadom k skutočnosti že od tohto dňa mala žalobkyňa vedomosť o úhrade, nakoľko žalovanému sumu uhradila dobrovoľne. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná (preukázaná) a nielen predpokladaná vedomosť. Žalovaný v nadväznosti na uvedené má za to, že rozhodný dátum pre začiatok plynutia premlčacej doby bol ním dostatočne preukázaný. Žalovaný je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobkyňa plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. K úmyselnému bezdôvodnému obohateniu Žalovaný uvádza, že Občiansky zákonník podstatu úmyselného konania nevymedzuje a z toho dôvodu sa pri skúmaní úmyslu konania osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia v trestnom práve. Zavinenie je budované na dvoch zložkách a to vedomostnej a vôľovej a podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy a nepriamy. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere, ale bolo by nutné v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Je potrebné zároveň poukázať na fakt, že nároky titulu z bezdôvodného obohatenia nie sú spotrebiteľským vzťahom a z toho dôvodu je prístup zohľadňujúci záujem slabšej strany nežiadúci, ale potrebné je zachovávať rovnosť strán.

3. Okresný súd Bardejov rozsudkom zo dňa 29.09.2020 č.k. 5Csp/36/2020-53 rozhodol o žalobe žalobkyne voči žalovanému takto:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 680,00 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 680,00 Eur od 27.05.2020 do zaplata, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 800503957, z 26.11.2014, uzavretej medzi účastníkmi konania, v bode 2. v znení: „Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 210,00 Eur (ďalej len „odplata“), čo predstavuje ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) vo výške 30 %, ktorá sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a ktorú spotrebiteľ berie na vedomie.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“
Voči predmetnému rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie.

4. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 27.05.2021 č.k. 12CoCsp/1/2021-85 o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 29.09.2020 č.k. 5Csp/36/2020-53 takto rozhodol:

„I. Potvrzuje rozsudok vo výroku II. o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky.

II. Vo výroku I. o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 680,- Eur s 5% ročným úrokom z omeškania od 27.05.2020 do zaplata a vo výroku III. o trovách konania rozsudok zrušuje a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie a ďalšie konanie a nové rozhodnutie.“

Z odôvodnenia rozhodnutia ohľadne zrušenia rozsudku prvej inštancie o povinnosti zaplatiť žalobkyni 680,00 Eur s úrokom z omeškania vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi stranami sporu nemá všetky náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a to neuvedenie, resp. nejasné a nezrozumiteľné uvedenie RPMN a predpokladov na jej výpočet, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru. Na uvedenom základe odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že na strane žalovaného došlo na úkor žalobkyne k bezdôvodnému obohateniu v sume 680,00 Eur, ktoré je žalovaný povinný vydať. Odvolací súd ohľadne námietky premlčania vznesenej žalovaným uviedol, že táto nie je dôvodná ohľadne plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu dobu odvolací súd dospel k záveru, že postup súdu prvej inštancie nebol správny a preto rozsudok vo výroku I. zrušil. Uviedol, že úlohou súdu prvej inštancie bude preto znova vo veci konať a posúdiť, či na strane žalovaného došlo k vzniku úmyselného alebo neúmyselného bezdôvodného obohatenia a opätovne posúdiť žalobkyňou uplatnený nárok vo vzťahu k plynutiu premlčacích dôb a následne vo veci znova rozhodnúť.

5. Žalovaný v podaní doručenom súdu dňa 20.11.2020 (odvolanie voči rozsudku) ohľadne plynutia premlčacích dôb uviedol, že vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaje v zmysle zákona je potrebné viazať k okamihu podpisu zmluvy, ktorý predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa i prejav znalosti obsahu. Poukázal na to, že nárok žalobkyne sa stal premlčaným v subjektívnej premlčacej dobe v celom rozsahu dňa 26.11.2017 (subjektívna doba začala plynúť dňa 26.11.2015, kedy žalobkyňa poukázala na jeho účet splátku nad rámec istiny). Vzhľadom na uvedené mal za to, že rozhodný dátum pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby bol ním dostatočne preukázaný. Vo vzťahu k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu uviedol, že na preukázanie úmyslu nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní zmlúv, ale bolo by nutné v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje.

6. Žalobkyňa v podaní doručenom súdu dňa 04.08.2021 uviedla, že v tomto prípade sa jedná o bezdôvodné obohatenie získané bez právneho dôvodu, teda prijatím sumy nad istinu poskytnutého úveru začalo vznikať bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Čo sa týka objektívnej premlčacej doby a úmyselného bezdôvodného obohacovania sa, tak pri posudzovaní úmyslu, pri bezdôvodnom obohatení, je potrebné vychádzať z príslušných ustanovení trestného zákona. Priamym dôkazom o úmysle veriteľa bezdôvodne sa obohacovať na úkor spotrebiteľa zo spotrebiteľských úverov by bolo priznanie takého úmyslu, čo však zrejme do úvahy neprichádza. Je preto potrebné vychádzať z právnej úpravy spotrebiteľských úverov z kvalifikácie veriteľa a predovšetkým z jeho konania. Podstata aplikácie desaťročnej premlčacej doby spočíva v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia vadnej zmluvy ešte tento úmysel priamo nemusel mať. V každom prípade, prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie, sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. Obchodník, profesionál vedel, že mu bola platba vyplatená v rozpore so zákonom a napriek tomu si platbu ponechal. Chcel platbu prijať a prijal ju, viediac, že je to platba prevyšujúca spotrebiteľovi poskytnutú sumu, a nepatrí mu z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, prípadne z dôvodu neplatnosti úverovej zmluvy. Objektívna desaťročná premlčacia doba, na premlčanie bezdôvodného obohatenia preto začína plynúť prijatím každej takejto nedôvodne prijatej platby od momentu, keď ju veriteľ od spotrebiteľa prijal. Konanie subjektu, ktorý dlhodobo a opakovane poskytuje spotrebiteľské úvery, na základe vadných zmlúv, sa nedá hodnotiť inak, ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohacovaniu sa tým, že nedáva svoje zmluvy do súladu so spotrebiteľským právom. Doba, počas ktorej žalovaný poskytuje úvery a ich množstvo, vylučuje inú možnosť, ako tú, že žalovaný sa na úkor spotrebiteľov obohacuje úmyselne a nejde o náhodné jednorazové nedbanlivostné zlyhanie. Je vylúčené, aby žalovaný ako profesionál v poskytovaní úverov nepoznal spotrebiteľské právo a prijímal platby nad spotrebiteľovi poskytnutú sumu pri neplatných úveroch, alebo nad istinu úveru pri bezúročných a bezpoplatkových úveroch a pri neplatných zmluvách. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že je to sám veriteľ, kto pripravuje takéto neplatné úverové zmluvy, alebo bezúročné a bezpoplatkové úvery. Len pre úplnosť dodávam, že ak by išlo u veriteľa aj o úžeru, čo v danom prípade vzhľadom na ročnú úrokovú sadzbu vo výške 67,14 % ide, tak tej sa možno dopustiť len úmyselne. Nedá sa užerničiť z nedbanlivosti. Ďalším dôkazom o úmysle veriteľa bezdôvodne sa na úkor spotrebiteľa obohacovať, prijímaním platieb od spotrebiteľa po splatení spotrebiteľovi poskytnutej sumy, je prijímanie takýchto platieb po splatení poskytnutej sumy v dobe, keď už veriteľovi je známa judikatúra k bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a k neplatnosti spotrebiteľských zmlúv, a to nielen týkajúca sa iných podnikateľských subjektov, poskytujúcich spotrebiteľské úvery, ale aj vo veciach, v ktorých bol sám stranou takéhoto konania.

7. Súd prvej inštancie po rozhodnutí Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.05.2021 vo veci nariadil pojednávanie na deň 21.09.2021, na ktoré riadne a včas predvolal právneho zástupcu žalobkyne a právneho zástupcu žalovaného. Na pojednávanie sa dostavil právny zástupca žalobkyne. Právny zástupca žalovaného sa na pojednávanie nedostavil. Žalovaný podaním doručeným súdu dňa 13.09.2021 ospravedlnil svoju neúčast' a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Keďže boli splnené procesné podmienky na prejednanie veci v neprítomnosti právneho zástupcu žalovaného, súd vec postupom podľa § 180 C.s.p. prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

8. Na pojednávaní konanom dňa 21.09.2021 právny zástupca žalobkyne s poukazom na odsek 34. odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Prešove uviedol, že k získaniu bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného došlo bez právneho dôvodu. Teda prijatím sumy nad istinu poskytnutého úveru začalo vznikáť bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Ďalej poukázal na bod 35. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, kde tento poukázal na bod 42 v spojení so závermi písomných pripomienok EK vo veci 485/19, podľa ktorých bráni princípu efektivity taká štátna právna úprava, ktorá dáva povinnosť spotrebiteľovi dokázať úmysel bezdôvodne sa obohatiť na strane veriteľa a teda trval na tom, že na predmetnú vec by mal súd aplikovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu ako argumentoval v písomnom vyjadrení. Poukázal navyše na to, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá je predmetom tohto konania bola dodávateľom zapracovaná úroková sadzba vo výške 67,14 %, čo je viac ako šesťnásobne vyšší úrok oproti iným úverom poskytovaným v tej dobe. Teda by nemali existovať pochybnosti, že táto úroková sadzba je úžerná. Je ťažko uveriť dodávateľovi, že úžerničil z nebanlivosti. To nie je podľa neho možné. Nie je možné ani vyvrátiť, že sa na strane veriteľa jednalo o úžerné konanie v snahe sa obohatiť na úrok spotrebiteľa.

9. V priebehu konania súd prvej inštancie na pojednávaniach vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a to zmluvy o spotrebiteľskom úvere, výpisu z klientskej zóny, priemernej úrokovej miery z úverov, prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

10.1. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX uzavretej dňa 26.11.2014 medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako spotrebiteľom vyplýva, že podľa bodu 1 zmluvy žalovaný sa zaviazal poskytnúť spotrebiteľovi bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 700,00 Eur a žalobkyňa ako spotrebiteľ sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom vo výške 680,00 Eur, t.j. zaplatiť celkovú čiastku 1.380,00 Eur.

10.2. Podľa bodu 3 zmluvy úrok je vo výške 67,14 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu vo výške 470,00 Eur. Spotrebiteľ sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku 1.380,00 Eur, ak nie je dohodnuté inak do 26.11.2015. Ďalej sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nastáva dňa 26.11.2015. Spotrebiteľ berie na vedomie, že výška priemernej hodnoty ročnej RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpísania tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere je vo výške 15,89 %.

11. Podľa čl. 07 Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, RPMN podľa zmluvy bola vypočítaná rovnicou podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorá kladie do rovnováhy na ročnom základe celkovú súčasnú hodnotu čerpaných prostriedkov úveru na jednej strane a výšku odplaty na strane druhej, a to nasledovne: Pri výpočte RPMN sa vychádza z predpokladu, že zmluva zostane platná dohodnutý čas a že veriteľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách ustanovených v zmluve. Predpoklady pre výpočet RPMN sú celková výška úveru, výška odplaty a termín splátky istiny a odplaty (s výnimkou úroku, notárskych poplatkov, poplatkov za nedodržanie záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere a iných poplatkov, kde ich zahrnutie do RPMN vylučuje všeobecne záväzný právny predpis).

12. Z výpisu z klientskej zóny zo dňa 28.01.2020 vyplýva, že žalobkyňi bol zo strany žalovaného poskytnutý úver v celkovej výške 700,00 Eur, pričom žalobkyňa celkovo zaplatila žalovanému na úhradu úveru zo zmluvy č. XXXXXXXXXX sumu 1.380,00 Eur.

13. Z prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42176778 zo dňa 28.01.2020 vyplýva, že žalobkyňa sa na predmetné združenie obrátila so žiadosťou, že potrebuje poradiť s úverom, ktorý má od žalovaného. Dňa 27.01.2020 im žalobkyňa predložila Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 26.11.2014, po posúdení ktorej ju informovali, že zmluva je podľa ich názoru zmluvou bezúročnou a bez poplatkovou a taktiež obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

14. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

16. Podľa § 2 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

18. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie

platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

19. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

20. Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 2.

21. Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver. Náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, náklady na používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a ostatné náklady na platobné transakcie sa zahrnú do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, ak otvorenie účtu nie je dobrovoľné a náklady na účet neboli zrozumiteľne a samostatne uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo v akejkoľvek inej zmluve uzavretej so spotrebiteľom.

22. Podľa § 19 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov sa vychádza z predpokladu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zostane platná dohodnutý čas a že veriteľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

23. Podľa § 19 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere umožňuje zmeny úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru a zmenu poplatkov zahrnutých v ročnej percentuálnej miere nákladov, ktoré sa však nedajú určiť v čase jej výpočtu, vychádza sa pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov z predpokladu, že úroková sadzba spotrebiteľského úveru a ostatné poplatky zostanú nemenné a budú platiť až do konca platnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

24. Podľa § 19 ods. 5 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ak je to potrebné, môžu sa pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov použiť dodatočné predpoklady uvedené v prílohe č. 2.

25. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

26. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

27. Podľa § 100 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

28. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

29. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

30. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákona, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

31. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

32. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

33. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

34. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

35. Podľa § 391 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

36. Podľa § 391 ods. 2 C.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

37. Podľa § 391 ods. 3 C.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

38. Po právoplatnosti prvého výroku rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.05.2021 č.k. 12CoCsp/1/2021-85 zostala po rozhodnutí odvolacieho súdu predmetom konania žaloba žalobkyne voči žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 680,00 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 680,00 Eur od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému, do zaplatenia. Tunajší súd ako súd prvej inštancie pri opätovnom rozhodovaní o žalobe žalobkyne v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia je v zmysle § 391 ods. 2 C.s.p. viazaný právnym názorom, ktorý v svojom rozhodnutí zo dňa 27.05.2021 uviedol odvolací súd (odsek 4. odôvodnenia).

39. Právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 26.11.2014 súd prvej inštancie ako aj odvolací súd zhodne posúdili ako vzťah spotrebiteľský podľa § 52 až 54 Občianskeho zákonníka a zároveň podliehajúci právnemu režimu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Súd vychádzal zo skutočnosti, že žalovaný mal v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere postavenie veriteľa tak, ako ho definuje ustanovenie § 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., pretože ako právnická osoba poskytol spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Žalobkyňa uzavrela predmetnú zmluvu ako fyzická osoba, pričom zo zmluvy nevyplýva, aby úver brala na účel výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania, a teda má v zmysle § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. postavenie spotrebiteľa. Predmetná zmluva je tak v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. zmluvou spotrebiteľskou. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 upravuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmysle odseku 1 musí mať písomnú formu a každá zmluvná strana dostane najmenej jedno vyhotovenie. Zároveň podľa odseku 2, zmluva musí okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka obsahovať aj ďalšie náležitosti špecifikované v písm. a) až y). Zároveň predmetný zákon v § 11 ods. 1 písm. b) v prípade absencie náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) stanovuje, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

40. Súd prvej inštancie konštatuje, že z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nesporne preukázané, že táto neobsahuje podstatné náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. j) citovaného zákona, a to ročnú percentuálnu mieru nákladov vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a taktiež predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere je síce uvedená RPMN vo výške 30 %, avšak tento údaj nie je správny, keďže RPMN, ako vyplýva z predložených listín, nebola vypočítaná podľa vzorca podľa § 19 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 2 písm. i) vymedzuje ročnú percentuálnu mieru nákladov ako celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19. Celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom definuje § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch ako celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov. Z uvedených ustanovení vyplýva, že pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov je potrebné vychádzať z celkových nákladov spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť a ktoré sú veriteľovi známe. V danom prípade bol dlžník v zmysle zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný vrátiť veriteľovi poskytnuté finančné prostriedky vo výške 700,00 Eur a ďalej bol povinný podľa zmluvy zaplatiť veriteľovi odplatu vo výške 210,00 Eur a úroky vo výške 470,00 Eur, t.j. celkové náklady spotrebiteľa podľa § 2 písm. g) v spojení s § 19 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré musel dlžník veriteľovi zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere boli vo výške 680,00 Eur. Zo

zmluvy o spotrebiteľskom úvere v spojení s čl. 07 Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru však vyplýva, že veriteľ pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov zohľadnil ako náklad iba výšku odplaty v sume 210,00 Eur, keďže v zmluve uviedol ročnú percentuálnu mieru nákladov vo výške 30 %. Zároveň z čl. 07 Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru jednoznačne vyplýva, že veriteľ pri výpočte RPMN vychádzal z predpokladov ako výška úveru, výška odplaty a termín splátky istiny a odplaty (s výnimkou úroku, notárskych poplatkov, poplatkov za nedodržanie záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere a iných poplatkov, kde ich zahrnutie do RPMN vylučuje všeobecne záväzný právny predpis). Z uvedeného plynie záver, že veriteľ pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov nezohľadnil úrok ako jednu zo zložiek celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, čo je v rozpore s § 2 písm. i), g), § 19 zákona o spotrebiteľskom úvere. Zároveň z uvedeného vyplýva, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie sú správne uvedené predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, keďže veriteľ vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru uviedol, že jedným z predpokladov je výška odplaty s výnimkou úroku, čo však nezodpovedá § 19 zákona o spotrebiteľských úveroch, kde do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom je potrebné zahrnúť aj úrok ako to vyplýva z § 2 písm. g), i) zákona o spotrebiteľských úveroch.

41. Je potrebné zdôrazniť, že údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je jedným z najdôležitejších údajov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, keďže sú v ňom zohľadnené všetky náklady, ktoré musí dlžník, t.j. spotrebiteľ za úver veriteľovi, t.j. dodávateľovi zaplatiť. Keďže v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je uvedená správna výška ročnej percentuálnej miery nákladov a ani správne predpoklady potrebné na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, dospel súd k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch.

42. Ďalej súd prvej inštancie konštatuje, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí zo dňa 27.05.2021 stotožnil so záverom tunajšieho súdu vo vzťahu k neuvedeniu všetkých predpokladov výpočtu RPMN. Ďalej odvolací súd k odvolacím námietkam žalovaného týkajúcich sa uvedenia všetkých údajov na lícnej strane zmluvy doplnil, že: „ZoSÚ vyžadoval, aby uvedenie všetkých predpokladov pre výpočet RPMN bolo náležitou zmluvy, ktorá je preskúmateľná a pre spotrebiteľa zrozumiteľná tak, aby si mohol urobiť záver o tom, aké predpoklady boli pre výpočet RPMN použité. Za týchto okolností nemožno súhlasiť s tým, že za uvedenie všetkých predpokladov pre výpočet RPMN možno považovať uvedenie údajov na prednej strane zmluvy, ktoré špecifikovali dohodnutú čiastku úveru - úver, odplatu, celkovú čiastku, ktorú musí dlžník zaplatiť, úrok a údaje o priemernej hodnote RPMN. Treba tiež zdôrazniť, že z prílohy č. 3 a z prílohy č. 4 k ZoSÚ, ktoré sa týkajú Štandardných európskych informácií o spotrebiteľskom úvere a európskych informácií o spotrebiteľskom úvere týkajúcich sa povolených prečerpaní a konverzie dlhu, nepochybne vyplýva, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere majú byť uvedené všetky predpoklady pre výpočet RPMN. V tejto prílohe sa nachádza konkrétny vzorec výpočtu RPMN (ktorý v predmetnej zmluve uvedený nie je) a vysvetlenie významu symbolov, ktoré sú vo vzorci použité (napríklad číslo posledného čerpania, výška čerpania, interval vyjadrený v rokoch a v zlomkoch roka medzi dátumom prvého čerpania a dátumom každého nasledujúceho čerpania, číslo poslednej splátky alebo platby poplatkov a podobne), pričom tieto náležitosti v zmluve uvedené nie sú. Odhliadnuc od tejto okolnosti zákonodarca pod pojmom potreby uvedenia všetkých predpokladov potrebných pre výpočet RPMN mal na mysli osobitnú časť zmluvy, v ktorej by sa zrozumiteľným a prehľadným spôsobom (pre spotrebiteľa) tieto predpoklady uviedli tak, aby spotrebiteľ mohol byť aj so zreteľom na priemerné schopnosti v základných veciach týkajúcich sa RPMN zorientovaný. Tento predpoklad však uvedená zmluva úvere nespĺňa.“

43. Ďalej súd prvej inštancie konštatuje, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba aj obsahová náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona, a síce doba trvania zmluvy spotrebiteľského úveru. Zmyslom uvedeného ustanovenia zákona je, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný o tom, ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené ustanovenie preto vyžaduje časovú špecifikáciu doby trvania zmluvy a zároveň dátumovú špecifikáciu konečnej splatnosti úveru, pričom k uvedenému záveru možno dôjsť aj gramatickým výkladom dotknutého ustanovenia, ktoré rozlišuje pojem „doba trvania zmluvy“ a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Termín konečnej splatnosti je v zmluve o úvere uvedený, avšak doba trvania zmluvy absentuje, keďže v nej chýba presné časové vymedzenie obdobia trvania zmluvy.

44. Súd prvej inštancie ďalej konštatuje, že zmluva o úvere neobsahuje uvedenie údajov o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. c) zákona o spotrebiteľských úveroch.

45. Vzhľadom na nedodržanie vyššie uvedených obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, tento sa považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona. Keďže poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, žalobkyňa ako dlžník bola povinná žalovanému ako veriteľovi vrátiť iba ním poskytnutú sumu finančných prostriedkov, t.j. sumu 700,00 Eur. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania žalobkyňa do dňa podania žaloby uhradila na svoj dlh celkovo sumu 1.380,00 Eur. Z uvedeného dôvodu došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu, keďže tento prijal od žalobkyne plnenie bez právneho dôvodu a to vo výške 680,00 Eur (1.380,00 - 700,00), ktoré je v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka žalovaný povinný vydať žalobkyni. K rovnakému právnomu názoru na základe súdom prvého stupňa vykonaného dokazovania dospel vo svojom rozhodnutí zo dňa 27.05.2021 aj odvolací súd.

46. Pokiaľ ide o námietku premlčania, ktorú v priebehu konania vzniesol žalovaný, tak súd prvej inštancie s poukazom na § 107 Občianskeho zákonníka konštatuje, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úrok bezdôvodne obohatil, t.j. v subjektívnej premlčacej dobe, najneskoršie sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo, t.j. v objektívnej premlčacej dobe. Začiatok objektívnej a subjektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne a ich vzájomný vzťah je taký, že sú na sebe nezávislé čo do svojho začiatku, plynutia aj konca. Ak skončí plynutie niektorej z nich, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu.

47. Ohľadne plynutia subjektívnej premlčacej doby súd prvej inštancie odkazuje na právne závery odvolacieho súdu v rozhodnutí zo dňa 27.05.2021, v ktorom odvolací súd v bode 27. odôvodnenia uviedol „K subjektívnej premlčacej dobe odvolací súd poukazuje na to, že zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slova „vedieť mal a mohol“ pritom obsahuje v iných prípadoch, na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil“ a ďalej v bode 30. odôvodnenia „Relevanciu má teda to, od kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie odkedy plnila, resp. jej plnenie bolo poskytnuté. Ako vyplýva z početných rozhodnutí súdov, pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností (ani nie tak právneho posúdenia), no okolností nie zo zmluvy, ale okolností z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia (okolnosť, že došlo k porušeniu zákona, o výške bezdôvodného obohatenia a príčinnej súvislosti medzi prvými dvoma okolnosťami). Zdá sa teda, že nepostačujú pochybnosti, ale „dozvedenie“ sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia.“

48. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie konštatuje, že subjektívna dvojiročná premlčacia doba začala plynúť odo dňa, keď sa žalobkyňa dozvedela, že na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Žalobkyňa v konaní tvrdila, že o skutočnosti, že na jej úkor sa mal žalovaný obohatiť sa dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS dňa 27.01.2020, pričom z vyhlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vyplýva, že o tejto skutočnosti bola z ich strany žalobkyňa informovaná dňa 27.01.2020. Teda najskôr 28.01.2020 začala žalobkyni plynúť dvojiročná subjektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia a v zmysle § 122 Občianskeho zákonníka by uplynula dňa 27.01.2022 a keďže žaloba bola podaná na súd dňa 06.05.2020, v zmysle § 122 Občianskeho zákonníka táto premlčacia doba neuplynula. V zmysle bodu 31. odôvodnenia rozhodnutia zo dňa 27.05.2021 sa s uvedeným právnym záverom súdu prvej inštancie stotožnil aj odvolací súd.

49. Ak ide o objektívnu premlčaciu dobu, táto začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne došlo. Všeobecne platí, že bezdôvodné obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu vzniká už samotným poskytnutím plnenia (k tomu porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11.12.2013 sp.zn. 1 MCdo 16/2011). V danom prípade je nesporné, že na úhradu úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 26.11.2014 bola od uvedeného dňa celkovo započítaná suma 1.380,00 Eur ako to vyplýva z výpisu z klientskej zóny. V rozsahu 680,00

Eur sa jednalo o plnenie nad rozsah poskytnutého úveru. Z predložených listinných dôkazov nevyplývali jednotlivé úhrady čo do ich výšky a dňa úhrady, avšak najskôr dňom 26.11.2014 mohla začať žalobkyni plynúť objektívna premlčacia doba na vydanie uvedeného bezdôvodného obohatenia.

50. Pokiaľ ide o vyriešenie otázky, či na daný prípad je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, súd dospel k záveru o potrebe aplikácie 10 ročnej objektívnej premlčacej doby. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o minimálne nepriamom úmysle žalovaného ako veriteľa bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu ako dlžníka, keďže v čase vzniku bezdôvodného obohatenia po 26.11.2014, t.j. v čase prijatia sumy nad sumu poskytnutého úveru, už existovali mnohé rozhodnutia súdov k bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru a to nielen vo veciach, v ktorých bol žalovaný sám stranou sporu, ale aj týkajúca sa iných veriteľov. Súd poukazuje na rozhodnutia súdov z obdobia, pred ktorým malo dôjsť k prijatiu platby žalovaným nad rámec sumy poskytnutého úveru (t.j. pred dňom 26.11.2014), podľa ktorých boli spotrebiteľské zmluvy pripravené priamo žalovaným sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru z dôvodu nedodržania náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch, napr. rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 14C/72/2011 z 20.01.2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/89/2011 z 08.02.2012, rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 9C/46/2014 z 20.06.2014. Súd pri skúmaní úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne zohľadnil aj skutočnosť, že žalovaný je obchodnou spoločnosťou, dlhoročným poskytovateľom spotrebiteľských úverov na profesionálnej báze, preto sa predpokladá u tejto spoločnosti vyššia odborná úroveň a dodržiavanie právnych predpisov vzťahujúcich sa na poskytovanie spotrebiteľských úverov. Žalovaný pri uzatváraní zmlúv koná evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj oveľa väčšiu zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledky z porušenia týchto zákonných povinností. V čase uzatvárania zmluvy žalobkyne so žalovaným už niekoľko rokov platili ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Rovnako aj o spôsobe a podmienkach uzatvárania zmluvy, ktoré sú upravené v Občianskom zákonníku. Ak žalovaný obchádzal zákon o spotrebiteľských úveroch neuvedením všetkých požadovaných náležitostí, toto jeho konanie sa nedá hodnotiť inak, než ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Pričom žalovaný o uvedených vadách zmluvy musel mať vedomosť v čase prijatia sumy prevyšujúcej sumu poskytnutého úveru, keďže ako už bolo vyššie uvedené, v tom čase (po 26.11.2014) už žalovaný ako veriteľ disponoval viacerými právoplatnými súdnymi rozhodnutiami, v ktorých boli konštatované nedostatky ním pripravených zmlúv o spotrebiteľských úveroch. Inak povedané, nedodržanie zákonom ustanovených podmienok je nutné vyhodnotiť ako úmyselné porušenie zákona o spotrebiteľských úveroch a z toho potom vyplýva ako nutný dôsledok aj úmysel (minimálne nepriamy) na strane dodávateľa získať od spotrebiteľa bezdôvodné obohatenie prijatím platby nad istinu poskytnutého úveru. Aj keby súd pripustil, že žalovaný nechcel dojednať zmluvu so žalobkyňou v snahe získať prospech, ťažko je možné uveriť, že žalovaný nevedel, čo môže takýmto konaním spôsobiť a pre prípad, že sa tak stane, že s tým nebol uzrozumený. Konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech.

51. Súd s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo 238/2017 zo dňa 18.10.2018 konštatuje, že z uvedeného rozhodnutia záver o nemožnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby nevyplýva. V tomto rozhodnutí Najvyšší súd SR konštatuje, že samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch, samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel veriteľa. Je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať trojročnú alebo desaťročnú premlčaciu dobu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu, ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase, kedy došlo k obohateniu, mal

žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota.

52. Z vyššie uvedeného rozhodnutia súdu vyplýva, že nie veriteľ má dôkazné bremeno dokázať svoju neobanlivosť, ale spotrebiteľ má povinnosť dokázať vedomostnú a vôľovú zložku úmyselného konania na strane firmy. V prípade, ak spotrebiteľ neunesie bremeno dôkazu, potom bude dopadať na prípad kratšia objektívna trojročná premlčacia doba, ktorá je pre spotrebiteľa nepriaznivá.

53. Konajúci súd sa s uvedeným právnym záverom nestotožňuje, keďže tento je v rozpore s princípom efektivity unijného práva. Je problematické (takmer nemožné), aby spotrebiteľ preukázal firme jej vedomosť o porušovaní pravidiel a tiež preukázal uzrozenie (vedomosť) na strane osôb konajúcich za veriteľa, že sa veriteľ obohacuje. Navyiac je problematická otázka, že ak je dodávateľ- poskytovateľ úveru právnickou osobou, u ktorej osoby na strane firmy má spotrebiteľ dokazovať vedomosť o porušovaní práva. Je nutné podotknúť, že v inej veci Súdny dvor rozhodol, že vyžadovanie od spotrebiteľa preukázať konanie na strane dodávateľa je v rozpore s princípom efektivity. Išlo o prípad francúzskych súdov, ktoré sa zaoberali dokazovaním porušenia pravidiel o preverovaní bonity spotrebiteľa (pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-449/13, CA Consumer Finance SA proti H. O. a spol., bod 9., podľa ktorého sa ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 Smernice 2008/48 zaťažuje spotrebiteľa). V tomto type vecí je pritom aj oproti vyššie uvedenému prípadu ďaleko viac náročnejšie dokázať dodávateľovi jeho vedomosť a uzrozenie o porušovaní pravidiel týkajúcich sa poskytnutia úveru. Spotrebiteľ má preto len možnosť poukázať na fakty, ku ktorým došlo, no je extrémne náročné (takmer nemožné) vyžadovať od neho preukázať vedomostnú a vôľovú zložku konania firmy. Preto nie spotrebiteľ by mal dokazovať firme jej vedomosť o porušovaní zákona, ale firma by mala mať dôkazné bremeno, že pri prijatí platby nekonala úmyselne. Tak má veriteľ šancu dokázať len neobanlivosť, aby sa aplikovala pre neho priaznivejšia kratšia trojročná objektívna premlčacia doba.

54. Súd na podporu svojich tvrdení poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-485/19 LH proti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. zo dňa 22.4.2021, podľa ktorého „Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.“

55. Zákonodarcia pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počíta s 10-ročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počíta odo dňa, keď k nemu došlo, t.j. kedy boli zo strany žalobkyne vykonané úhrady splátok úveru nad sumu poskytnutého úveru. Žaloba bola podaná na súd dňa 06.05.2020, pričom žalobkyňa vykonala úhrady po uzatvorení zmluvy o spotrebiteľskom úvere dňa 26.11.2014. Z uvedeného vyplýva, že 10-ročná objektívna premlčacia doba podľa § 122 Občianskeho zákonníka neuplynula, keďže žaloba bola podaná na súd dňa 06.05.2020.

56. Súd prvej inštancie konštatuje, že námietka premlčania vznesená žalovaným nie je dôvodná, preto súd žalobe v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 680,00 Eur vyhovel a zaviazal žalovaného na jej zaplatenie žalobkyňi. Ďalej súd vyhovel žalobe aj v časti úrokov z omeškania a v zmysle žalobného návrhu postupom podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. priznal žalobkyňi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 27.05.2020 do zaplatenia. Žaloba bola žalovanému doručená dňa 25.05.2020, teda v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka nastala dňa 26.05.2020 splatnosť nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia a dňom 27.05.2020 sa žalovaný dostal ohľadne tohto plnenia do omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

57. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie rozhodol vo veci vydania bezdôvodného obohatenia tak, ako je uvedené v I. výroku tohto rozsudku.

58. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

59. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

60. Podľa § 396 ods. 3 C.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

61. Žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu, preto súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 1 a § 396 ods. 3 C.s.p. aplikujúc ustanovenie § 255 ods. 2 C.s.p. priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov prvostupňové a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O samotnej výške týchto trov konania bude v súlade s § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Bardejov, v 3 písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Podľa ust. § 365 ods.1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods.2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods.3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).